

Τάσεις του επιχειρείν
με τη ματιά της Εθνικής Τράπεζας

ΕΞΑΓΩΓΕΣ

1^ο τρίμηνο 2024

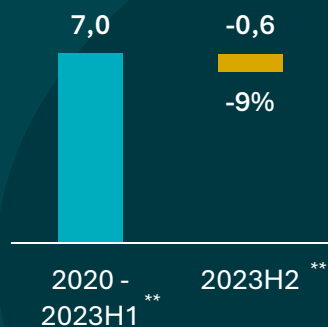
Μια «τέλεια καταιγίδα» χτύπησε τις ελληνικές εξαγωγές, ωστόσο ανέδειξε παράλληλα την ανθεκτικότητά τους

Κάθετη πτώση εξαγωγών στα τέλη 2023 και αρχές 2024, ωστόσο με την πλειοψηφία κλάδων να διατηρούν μερίδια ...

... παρά την αναιμική ζήτηση στις βασικές τους αγορές

Μεταβολή ελληνικών εξαγωγών

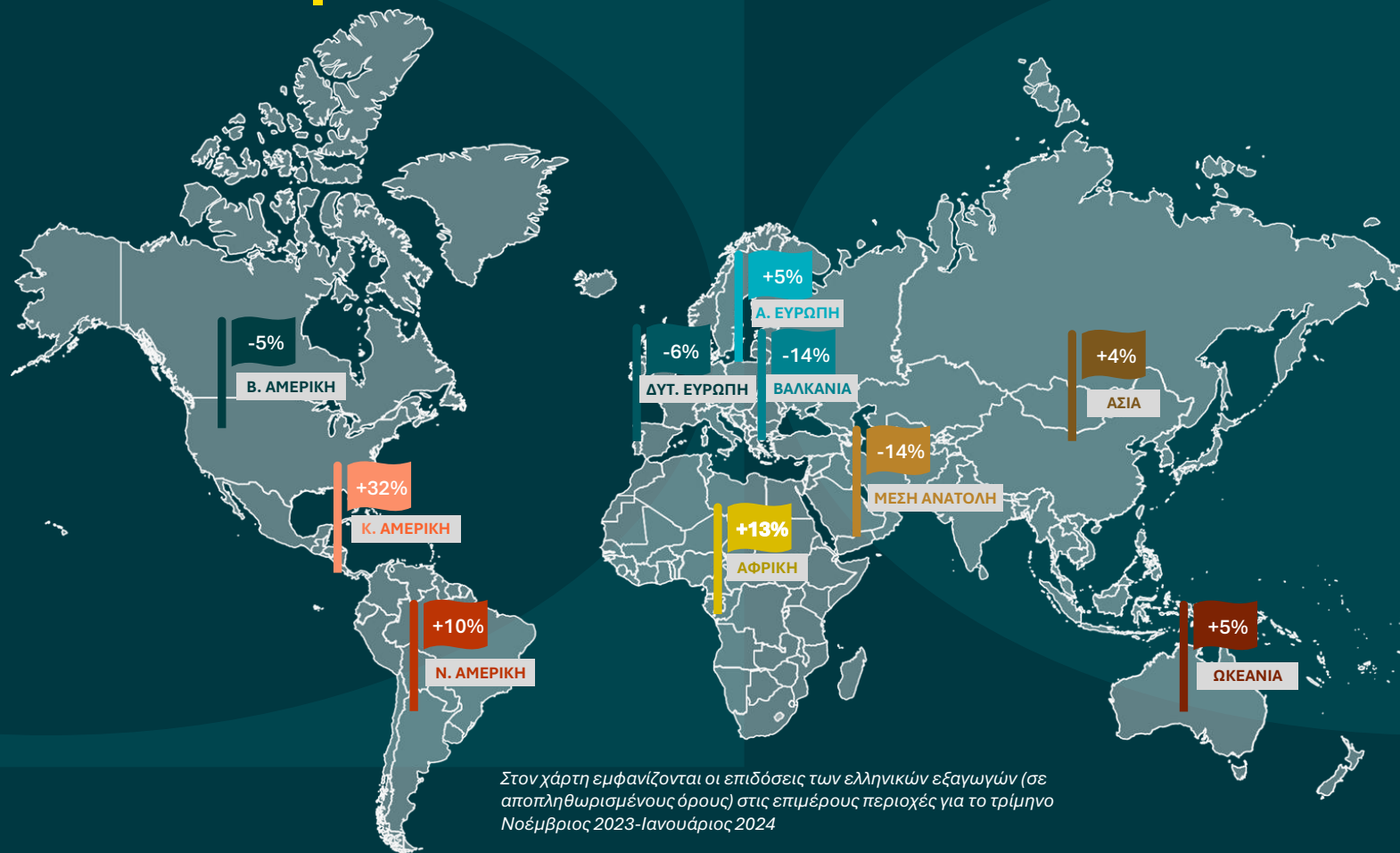
δισ €, αποπληθωρισμένες αξίες

Ελαιόλαδο & βαμβάκι έχασαν το τελευταίο εξάμηνο όλα τα κέρδη της δυναμικής περιόδου 2020-2023H1

Μεταβολή μεριδίων ελληνικών στις ευρωπαϊκές εξαγωγές

q4:2023 έναντι q4:2022

Στον χάρτη εμφανίζονται οι επιδόσεις των ελληνικών εξαγωγών (σε αποπληθωρισμένους όρους) στις επιμέρους περιοχές για το τρίμηνο Νοέμβριος 2023-Ιανουάριος 2024

Σύνοψη

Πτώση της τάξης του 9% ετησίως (σε αποπληθωρισμένους όρους) κατέγραψαν οι ελληνικές εξαγωγές το τρίμηνο Νοέμβριος 2023-Ιανουάριος 2024, εν μέσω μιας «τέλειας καταιγίδας» επιπτώσεων: (i) της κλιματικής αλλαγής (ii) των γεωπολιτικών αναταραχών και (iii) της αναιμικής διεθνούς ζήτησης. Συγκεκριμένα, σχεδόν το ½ της πτώσης είναι αποτέλεσμα των απωλειών στις εξαγωγές ελαιόλαδου και βαμβακιού, όπου η κλιματική αλλαγή έπληξε την παραγωγή βαμβακιού (-47%) και επέτεινε τα χαμηλά του ελαιοκομικού κύκλου (24% χαμηλότερα από μια μέση «κακή σοδειά»).

Ωστόσο, ακόμα και εξαιρώντας τα δύο αυτά προϊόντα, οι ελληνικές εξαγωγές^[1] παραμένουν σε αρνητικό έδαφος το τελευταίο τρίμηνο (-5%, σε αποπληθωρισμένους όρους), καθώς:

- Η κρίση στη Μέση Ανατολή (π.χ. τα προβλήματα διέλευσης στη διώρυγα του Σουέζ) δυσχεραίνει (i) την πρόσβαση των προϊόντων μας στις αγορές και (ii) των επιχειρήσεων μας σε πρώτες ύλες, αλλά και (iii) το διαμετακομιστικό ρόλο της χώρας.
- Οι αναιμικές συνθήκες ζήτησης σε Δυτική Ευρώπη και Βαλκάνια (οι οποίες καλύπτουν τα 2/3 των ελληνικών εξαγωγών) οδήγησαν σε πτώση των ελληνικών εξαγωγών στην εν λόγω περιοχή κατά 8% το τελευταίο τρίμηνο. Σημειώνεται ότι οι υπόλοιπες αγορές καταγράφουν μεικτές τάσεις, με αθροιστική επίδοση της τάξης του +1%.

Σε αυτό το περιβάλλον, οι εξαγωγές (εκτός ελαιόλαδου και βαμβακιού) παρέμειναν σε αρνητικό έδαφος για δύο διαδοχικά τρίμηνα (Αύγουστος 2023 – Ιανουάριος 2024). Έτσι, το τελευταίο εξάμηνο απώλεσαν το 9% της ανόδου που πέτυχαν τη δυναμική περίοδο 2020-2023H1, κατά την οποία τα ελληνικά προϊόντα αύξησαν το μερίδιό τους στις ευρωπαϊκές εξαγωγές κατά ¼ (σε 0,52% από 0,43% το 2019). Ωστόσο, εμβαθύνοντας στα δεδομένα διαπιστώνεται ότι, παρά την πτώση, οι ελληνικές εξαγωγές συνεχίζουν να επιδεικνύουν ανθεκτικότητα, καθώς:

- Οι απώλειες του τελευταίου εξαμήνου ήταν μικρότερες από τη μέση αύξηση των εξαμήνων της δυναμικής περιόδου των 3,5 ετών (€0,6 δις έναντι €1,0 δις).
- Τα ελληνικά προϊόντα^[2] διατήρησαν αλώβητο το αυξημένο μερίδιο που πέτυχαν στην εν λόγω περίοδο.

Σε επίπεδο κλάδων, παρατηρούμε ότι η εικόνα δεν είναι ομοιόμορφη, καθώς ξεχωρίζουν 3 διακριτές κατηγορίες:

- Ως ανθεκτικοί κλάδοι χαρακτηρίζονται τα τρόφιμα και το ξύλο (καλύπτοντας αθροιστικά το 30% των εξαγωγών), καθώς είναι οι μόνοι θετικοί στο τελευταίο τρίμηνο (+4% και +13%, αντίστοιχα), συνεχίζοντας την ανοδική πορεία που προηγήθηκε κατά τη δυναμική περίοδο 2020-2023H1 (+23% και +94%, αντίστοιχα).
- Ως αδύναμος κλάδος χαρακτηρίζεται η ένδυση (καλύπτοντας το 3% των εξαγωγών) που βρίσκεται υπό συνεχή πίεση σε όλη τη περίοδο αναφοράς (2020-2023), ενώ παράλληλα κατέγραψε την εντονότερη πτώση στο τελευταίο τρίμηνο (-38%). Υπό αυτές τις συνθήκες, ο κλάδος έχει απωλέσει το 1/3 της εξαγωγικής του δύναμης έναντι του 2019 (-€0,5 δις).
- Οι υπόλοιποι κλάδοι (δηλαδή, τα λοιπά 2/3 των εξαγωγών) δέχθηκαν συγκριτικά μικρότερη πίεση στο τελευταίο τρίμηνο (σε εύρος -1% με -8% σε αποπληθωρισμένους όρους), και έτσι, παρά τη σωρευτική πίεση του τελευταίου εξαμήνου, κατάφεραν να διατηρήσουν μεγάλο μέρος των κερδών της προηγούμενης περιόδου. Ως αρνητική εξαίρεση ξεχωρίζουν τα υφάσματα, τα οποία στο τελευταίο εξάμηνο πίεσης έχασαν το 60% των κερδών της εν λόγω περιόδου.

Όσον αφορά τις προοπτικές του τρέχοντος έτους, εκτιμούμε ότι οι εξαγωγές θα επιταχύνουν σταδιακά, και παρά το δύσκολο ξεκίνημα θα προσεγγίσουν έως το τέλος του έτους τη μεσοπρόθεσμη τάση ανάπτυξης (της τάξης του 5%), επιτυγχάνοντας έτσι ετήσια επίδοση της τάξης του 3%. Η εκτίμηση αυτή στηρίζεται στη βελτίωση των προσδοκιών ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου και της ευρωπαϊκής οικονομίας, σε συνδυασμό με τη σταδιακή εξασθένιση των αρνητικών επιπτώσεων της χαμηλής περσινής παραγωγής σε ελαιόλαδο και βαμβάκι. Συνεπώς με αυτή την εκτίμηση είναι η επάνοδος των ελληνικών εξαγωγών σε θετικό έδαφος τον Φεβρουάριο καθώς και η ανοδική πορεία των εξαγωγικών παραγγελιών για το μήνα Μάρτιο.

Κλιματικοί, οικονομικοί και γεωπολιτικοί παράγοντες πλήττουν ταυτόχρονα τις ελληνικές εξαγωγές

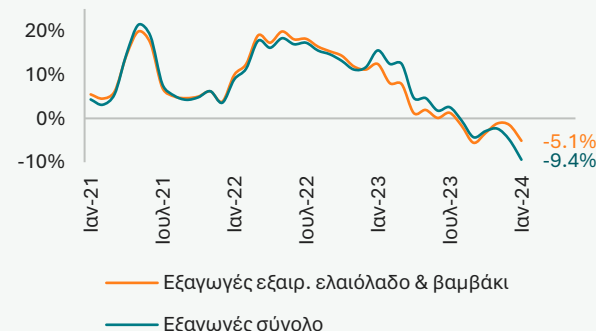
Απώλειες 9,4% κατέγραψαν οι εξαγωγές στο τελευταίο τρίμηνο (Νοέμβριος 2023-Ιανουάριος 2024, σε αποπληθωρισμένους όρους), συνεχίζοντας την πτωτική τάση του προηγούμενου τριμήνου (Αύγουστος-Οκτώβριος: -2,9%). Εξετάζοντας αναλυτικά την επίδοσή τους, διαπιστώνουμε ότι σχεδόν **το ήμισυ της πτώσης προήλθε από το ελαιόλαδο και το βαμβάκι** (απώλεσαν πάνω από το 1/2 της εξαγωγικής τους δύναμης), δύο αγροτικά προϊόντα που επλήγησαν έντονα **λόγω της κλιματικής αλλαγής** και της επακόλουθης κατακόρυφης πτώσης στην παραγωγή (δείτε σελίδα 5: **ειδικό θέμα**).

Ωστόσο, η εξαίρεση των δύο αυτών προϊόντων μετριάζει αλλά δεν αντιστρέφει την εικόνα της αναιμικής επίδοσης των ελληνικών εξαγωγών, καθώς **η αδύναμη ευρωπαϊκή οικονομία** (η βασική αγορά των ελληνικών προϊόντων) και **οι γεωπολιτικές εξελίξεις στη Μέση Ανατολή** (π.χ. τα προβλήματα διέλευσης στη διώρυγα του Σουέζ) **διαμόρφωσαν συνθήκες «τέλειας καταίγιδας»**. Έτσι, οι εξαγωγές (εκτός ελαιόλαδου και βαμβακιού) κατέγραψαν πτώση 5,1% σε αποπληθωρισμένους όρους στο εν λόγω τρίμηνο, καθώς ένδυση και μηχανήματα άσκησαν έντονες καθοδικές πιέσεις, ενώ υποστηρικτικά λειτούργησαν τρόφιμα και ξύλο. Σε επίπεδο αγορών, Δυτική Ευρώπη και Βαλκάνια κυρίως τροφοδοτούν την πτώση των εξαγωγών, ενώ οι υπόλοιπες αγορές παρουσίασαν μεικτές επιδόσεις.

Σε αυτό το περιβάλλον, οι εξαγωγές (εκτός ελαιόλαδου και βαμβακιού), όντας σε αρνητικό έδαφος για δύο διαδοχικά τρίμηνα (Αύγουστος 2023 – Ιανουάριος 2024), **απώλεσαν το 9% της ανόδου** που πέτυχαν κατά τη δυναμική περίοδο^[3] 2020-2023H1. Συγκεκριμένα, κατά την περίοδο εκείνη, τα ελληνικά προϊόντα αύξησαν το μερίδιο τους στις ευρωπαϊκές εξαγωγές κατά 1/4 (σε 0,52% από 0,43% το 2019), παρά τις αλληπάλληλες παγκοσμίου εμβέλειας υγειονομικές και γεωπολιτικές κρίσεις. Ωστόσο, εμβαθύνοντας στα δεδομένα διαπιστώνεται ότι, παρά την πτώση, οι ελληνικές εξαγωγές **συνεχίζουν να επιδεικνύουν ανθεκτικότητα**, καθώς οι απώλειες του τελευταίου εξαμήνου ήταν μικρότερες από τη μέση αύξηση των εξαμήνων της προηγούμενης περιόδου (€0,6 δις έναντι €1,0 δις).

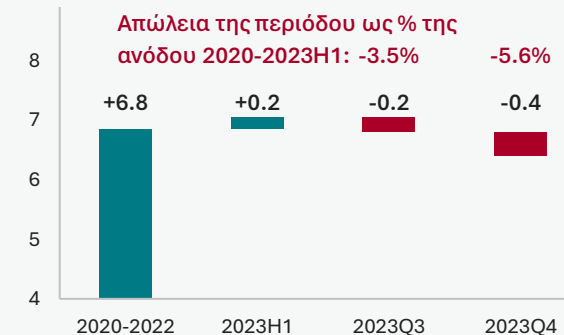
Ελληνικές εξαγωγές αγαθών^[1]

ετήσιος ρυθμός μεταβολής σε αποπληθωρισμένους όρους (κινητός μ.ο. 3 μηνών)

Μεταβολή εξαγωγών^[2]

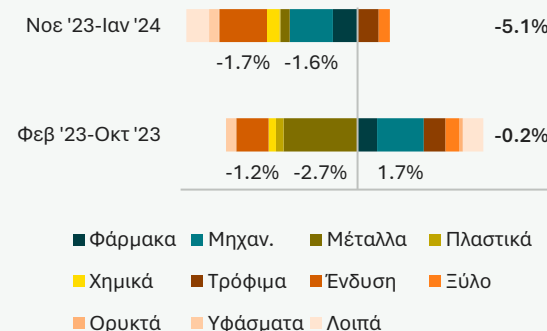
ποσά σε δις € και αποπληθωρισμένους όρους

Ως H1 ορίζεται η περίοδος Φεβρουάριος-Ιούλιος 2023, ως Q3 η περίοδος Αύγουστος-Οκτώβριος 2023, και ως Q4 η περίοδος Νοέμβριος 2023-Ιανουάριος 2024

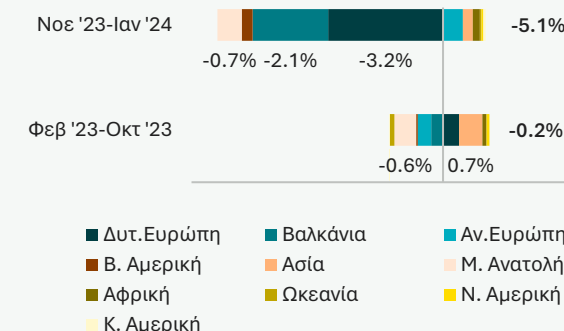
Συνεισφορά κλάδων στη μεταβολή αποπληθωρισμένων εξαγωγών^[2]

ετήσιος ρυθμός μεταβολής

Συνεισφορά προορισμών στη μεταβολή αποπληθωρισμένων εξαγωγών^[2]

ετήσιος ρυθμός μεταβολής

[1] Για τους σκοπούς της ανάλυσης εξετάζονται εξαγωγές αγαθών εκτός ενέργειας και εμπιστευτικών ή αδιευκρίνιστων κωδικών, και ο υπολογισμός των εξαγωγών σε αποπληθωρισμένους όρους έχει γίνει με χρήση του έτους 2021 ως έτους βάσης.

[2] Λόγω των ειδικών συνθηκών που επικράτησαν στην παραγωγή ελαιόλαδου και βαμβακιού, στην παρούσα ανάλυση τα 2 αυτά προϊόντα εξαιρούνται από τις συνολικές εξαγωγές εκτός αν ρητώς αναφέρεται διαφορετικά.

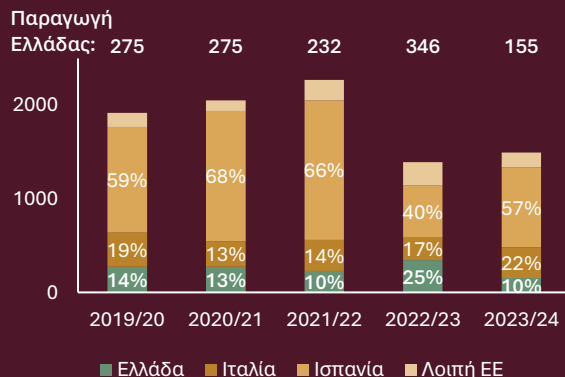
[3] Ορίζουμε ως «δυναμική περίοδο» το διάστημα Φεβρουάριος 2020-Ιούλιος 2023, όπου οι ελληνικές εξαγωγές σημειώνουν μέση ετήσια άνοδο της τάξης των €1 δις ανά εξάμηνο σε αποπληθωρισμένους όρους, κερδίζοντας μερίδια στην Ευρώπη (έναντι του 2019).

Οι ακραίες κλιματικές συνθήκες οδήγησαν σε κάθετη πτώση παραγωγής για ελαιόλαδο και βαμβάκι

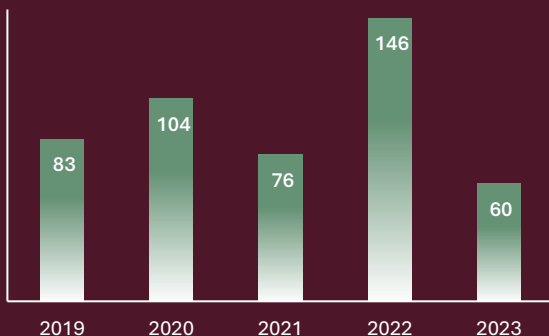
Παραγωγή ελαιόλαδου Ευρώπης

σε χιλιάδες τόνους

Εξαγωγές ελαιόλαδου Ελλάδας

σε χιλιάδες τόνους (Αυγ-Ιαν)

Πηγές: Eurostat, European Commission | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

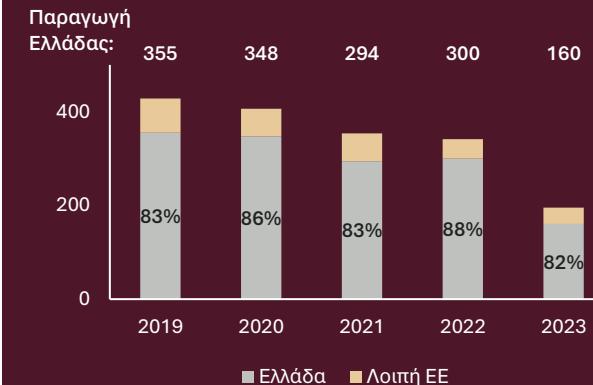
Καθώς η κλιματική αλλαγή επηρέασε καταλυτικά τις εξαγωγές ελαιόλαδου και βαμβακιού του τελευταίου τριμήνου, διαμορφώνοντας σχεδόν το 1/2 της συνολικής πτώσης των ελληνικών εξαγωγών, θα επιχειρήσουμε μια βαθύτερη ανάλυση των παραμέτρων του φαινομένου.

Το **ελαιόλαδο** αποτελεί ένα από τα πιο αναγνωρίσιμα εξαγωγικά μας προϊόντα, (καλύπτοντας περίπου το 3% των εξαγωγών μας). Ωστόσο, η παραγωγή του ελαιόλαδου τα τελευταία χρόνια επηρεάζεται από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, οι οποίες επιτείνουν το καθοδικό κομμάτι των διακυμάνσεων του ελαιοκομικού κύκλου. Έτσι φέτος η ελληνική παραγωγή (με πτώση 55% σε όρους όγκου) είναι 24% χαμηλότερα έναντι του μέσου όρου των επιπέδων «μικρής σοδειάς» της τελευταίας 25ετίας (με το αντίστοιχο ποσοστό στην ΕΕ να αγγίζει το 30%). Η μείωση αυτή έχει άμεση επίδραση στις εξαγωγές του προϊόντος, που καταγράφουν πτώση 72% (σε όρους όγκου) στο τελευταίο τρίμηνο, και σημαντική απώλεια μεριδίου στις ευρωπαϊκές εξαγωγές, ειδικά έναντι της πολύ καλής περσινής χρονιάς (8% στο 2ο εξάμηνο του έτους, από 9% την προηγούμενη 4ετία και 12% το 2022).

Το **βαμβάκι** επίσης επηρεάστηκε καίρια από την κλιματική αλλαγή το 2023, με τις πλημμύρες στη Θεσσαλία να ευθύνονται για μείωση της παραγωγής κατά σχεδόν 1/2. Η καταστροφή της σοδειάς είχε ως αποτέλεσμα και σε αυτή την περίπτωση την απότομη πτώση των εξαγωγών (-55% σε όρους όγκου) με ταυτόχρονη απώλεια μεριδίου έναντι των Ευρωπαίων ανταγωνιστών (σε 51% από 64% των ευρωπαϊκών εξαγωγών τα προηγούμενα χρόνια).

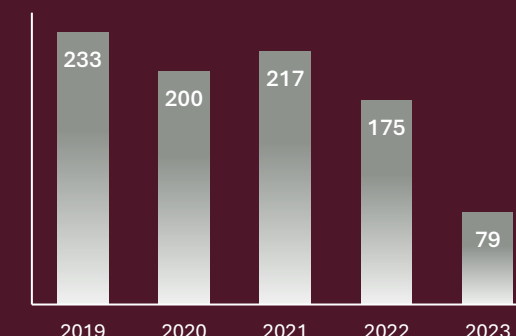
Παραγωγή βαμβακιού Ευρώπης

σε χιλιάδες τόνους

Εξαγωγές βαμβακιού Ελλάδας

σε χιλιάδες τόνους (Αυγ-Ιαν)

Πηγές: Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Συνθήκες μειωμένης ζήτησης στις βασικές αγορές των ελληνικών προϊόντων

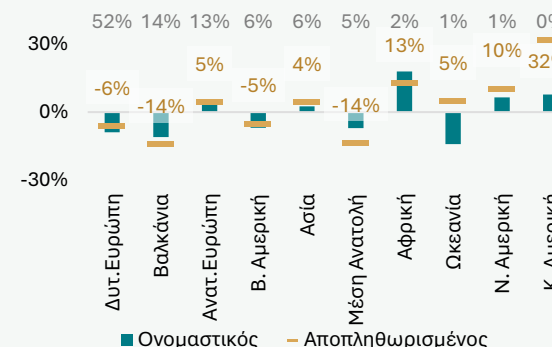
Εστιάζοντας στις επιδόσεις των επιμέρους αγορών προορισμού^[1] το τελευταίο τρίμηνο (Νοέμβριος 2023-Ιανουάριος 2024), γίνεται **εμφανής η επίδραση της γεωπολιτικής αστάθειας** (ενδεικτικά η Μέση Ανατολή σημειώνει ετήσια πτώση 14% σε αποπληθωρισμένους όρους). Συγκεκριμένα, δυσχεραίνει η πρόσβαση σε κάποιες εξαγωγικές αγορές, ενώ παράλληλα δημιουργούνται προβλήματα στη λειτουργία επιχειρήσεων που στηρίζονται σε εισαγόμενες πρώτες ύλες και στο ρόλο της της χώρας ως κόμβου του διεθνούς εμπορίου.

Αρνητική επίδραση ασκούν επίσης οι οικονομικές συνθήκες σε ορισμένες από τις βασικές αγορές των ελληνικών προϊόντων. Πιο συγκεκριμένα, **οι αγορές Δυτικής Ευρώπης και Βαλκανίων** (στις οποίες κατευθύνονται τα 2/3 των ελληνικών εξαγωγών) **καταγράφουν απώλειες** -6% & -14% αντίστοιχα σε αποπληθωρισμένους όρους. Η πτώση αυτή έχει ευρεία χαρακτηριστικά καθώς η πλειοψηφία των κλάδων και στις 2 αγορές κινήθηκε πτωτικά (10 & 9 στους 11 κλάδους αντίστοιχα).

Οι **υπόλοιπες αγορές παρουσιάζουν μεικτές τάσεις** (με σημαντικές διαφοροποιήσεις επιδόσεων στις επιμέρους αγορές) **καταλήγοντας σε οριακά θετική αθροιστική επίδοση** (+0,6% σε αποπληθωρισμένους όρους).

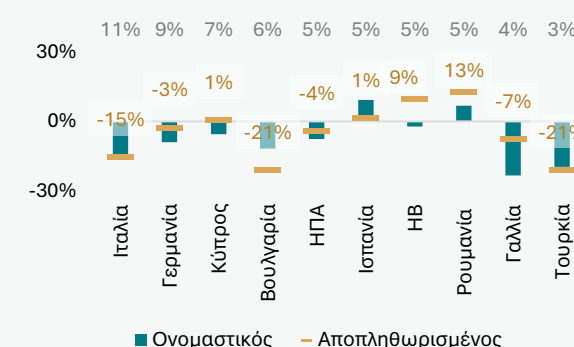
Βασικές γεωγρ. περιοχές προορισμού

εξαγωγές Νοε 2023-Ιαν 2024 ετήσιος ρυθμός μεταβολής

10 κύριες χώρες προορισμού^[2]

εξαγωγές Νοε 2023-Ιαν 2024 ετήσιος ρυθμός μεταβολής

Ειδικά χαρακτηριστικά αγορών

επιδόσεις Νοε 2023-Ιαν 2024 (έναντι Νοε 2022-Ιαν 2023), κατάταξη βάσει αριθμού ανοδικών κλάδων

Γεωγραφικές Περιοχές	Ανοδικοί κλάδοι (στους 11)	Μεγαλύτερη απόλυτη μεταβολή	Μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή
Νότια Αμερική	6	Τρόφιμα	Φάρμακα
Κεντρική Αμερική	5	Χημικά	Πλαστικά
Ανατολική Ευρώπη	4	Μηχανήματα	Μηχανήματα
Ασία	4	Μέταλλα	Μέταλλα
Αφρική	4	Μέταλλα	Μέταλλα
Βόρεια Αμερική	4	Τρόφιμα	Υφάσματα
Ωκεανία	3	Τρόφιμα	Λοιπά
Βαλκάνια	2	Λοιπά	Ένδυση
Μέση Ανατολή	2	Υφάσματα	Υφάσματα
Δυτική Ευρώπη	1	Ξύλο	Ξύλο

Ειδικά χαρακτηριστικά 10 κύριων χωρών

επιδόσεις Νοε 2023-Ιαν 2024 (έναντι Νοε 2022-Ιαν 2023),

Χώρες	Ανοδικά προϊόντα (στα 129)	Μεγαλύτερη απόλυτη μεταβολή	Μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή
Κύπρος	73	Καλλυντικά	Προϊόντα Σιδήρου
Βουλγαρία	66	Τηλεπ. εξοπλισμός	Οχήματα
ΗΒ	58	Φέτα	Τηλεπ. εξοπλισμός
Γερμανία	53	Ελαιόλαδο	Καπνός
Ισπανία	53	Σκληρό σιτάρι	Σκληρό σιτάρι
ΗΠΑ	53	Ελαιόλαδο	Προϊόντα κομμωτικής
Γαλλία	47	Χημικά προϊόντα	Προϊόντα σιδήρου
Ρουμανία	46	LED	Λοιπά οργανικά χημικά
Ιταλία	44	Σκληρό Σιτάρι	Σωλήνες χάλυβα
Τουρκία	44	Αλουμίνιο	Αλουμίνιο

[1] Λόγω των ειδικών συνθηκών που επικράτησαν στην παραγωγή ελαιόλαδου και βαμβακιού, στην παρούσα ανάλυση τα 2 αυτά προϊόντα εξαιρούνται από τις συνολικές εξαγωγές εκτός αν ρητώς αναφέρεται διαφορετικά.

[2] Βάσει ονομαστικών εξαγωγών του τριμήνου Νοε 2023-Ιαν 2024

Πηγές: Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Τρόφιμα και ξύλο ξεχωρίζουν για την ανθεκτικότητα και τη δυναμικότητά τους

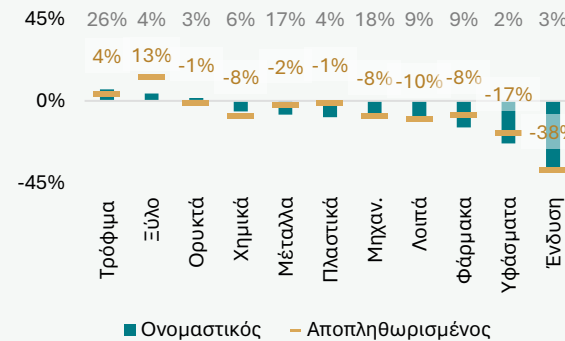

Εμβαθύνοντας περαιτέρω την ανάλυση μας^[1], μπορούμε να **διακρίνουμε 3 επιμέρους ομάδες κλάδων** βάσει των επιδόσεων του τελευταίου τριμήνου (Νοέμβριος 2023-Ιανουάριος 2024), σε συνδυασμό με τις πρόσφατες τάσεις:

- Οι **ανθεκτικοί κλάδοι** τροφίμων^[3] και ξύλου (καλύπτοντας αθροιστικά το 30% των εξαγωγών) παρουσιάζουν **συνεχώς ανοδική πορεία μετά το 2019** με σημαντική αύξηση εξαγωγών μέχρι τα μέσα του 2023 (+23% και +94% σε αποπληθωρισμένους όρους). Στους κλάδους αυτούς η άνοδος συνεχίστηκε ακόμα και στο δύσκολο τελευταίο τρίμηνο (+4% και +13% αντίστοιχα), με προϊόντα όπως οι ελιές, φέτα και ψάρια για τα τρόφιμα και τα έπιπλα για το ξύλο να διαμορφώνουν το μεγαλύτερο μέρος της δυναμικής στην εν λόγω περίοδο.
- Ως **αδύναμος κλάδος** εμφανίζεται η ένδυση (καλύπτοντας το 3% των εξαγωγών) η οποία βρίσκεται **υπό συνεχή πίεση**, έχοντας απωλέσει το 1/3 της εξαγωγικής της δύναμης που είχε το 2019 (€0,5 δις), καταγράφοντας παράλληλα τη χειρότερη επίδοση μεταξύ των κλάδων στο τελευταίο τρίμηνο (-38% σε αποπληθωρισμένους όρους).
- Οι υπόλοιποι κλάδοι (δηλαδή, τα λοιπά 2/3 των εξαγωγών), παρά την πρόσφατη πίεση, κατάφεραν **να διατηρήσουν σημαντικό μέρος των κερδών** της δυναμικής περιόδου 2020-2023H1. Πιο αναλυτικά, συνολικά στο εξάμηνο εντονότερη πίεση δέχθηκε ο κλάδος υφασμάτων^[3], χάνοντας το 60% των «κερδών» της προηγούμενης περιόδου, ακολουθούμενος από μέταλλα και χημικά (έχασαν 23% και 19% των «κερδών» αντίστοιχα).

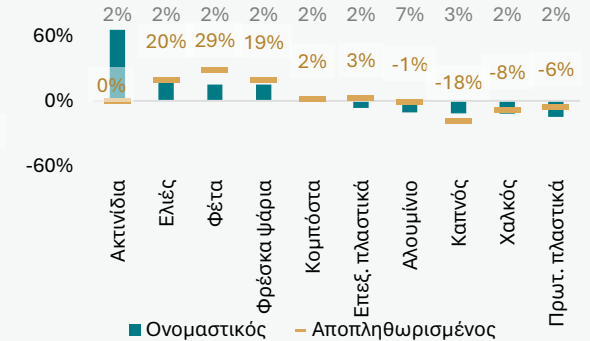
Βασικοί κλάδοι

εξαγωγές Νοε 2023-Ιαν 2024 ετήσιος ρυθμός μεταβολής

10 κύρια προϊόντα^[2]

εξαγωγές Νοε 2023-Ιαν 2024 ετήσιος ρυθμός μεταβολής

Ειδικά χαρακτηριστικά κλάδων

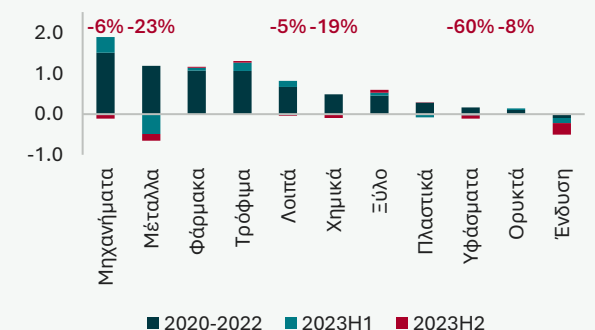
επίδοσεις Νοε 2023-Ιαν 2024 (έναντι Νοε 2022-Ιαν 2023), κατάταξη βάσει αριθμού ανοδικών περιοχών

Κλάδοι	Ανοδικές γεωγρ. περιοχές (στις 10)	Μεγαλύτερη απόλυτη μεταβολή	Μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή
Ένδυση	4	Ασία	Ασία
Τρόφιμα	4	Β. Αμερική	Β. Αμερική
Ξύλο	4	Δυτ. Ευρώπη	Β. Αμερική
Χημικά	3	Αφρική	Αφρική
Ορυκτά	3	Ασία	Ασία
Φάρμακα	3	Ασία	Ασία
Πλαστικά	3	Β. Αμερική	Β. Αμερική
Υφάσματα	3	Μ. Ανατολή	Β. Αμερική
Μέταλλα	2	Ασία	Ασία
Μηχανήματα	1	Αν. Ευρώπη	Αν. Ευρώπη

Μεταβολή εξαγωγών

ποσά σε δις € και αποπληθωρισμένους όρους

Απώλειες τελευταίου εξαμήνου ως % της ανόδου 2020-2023H1:

Ως H1 ορίζεται η περίοδος Φεβρουάριος-Ιούλιος 2023, και ως H2 η περίοδος Αύγουστος 2023-Ιανουάριος 2024

[1] Λόγω των ειδικών συνθηκών που επικράτησαν στην παραγωγή ελαιόλαδου και βαμβακιού, στην παρούσα ανάλυση τα 2 αυτά προϊόντα εξαιρούνται από τις συνολικές εξαγωγές εκτός αν ρητώς αναφέρεται διαφορετικά.

[2] Βάσει ονομαστικών εξαγωγών του τριμήνου Νοε 2023-Ιαν 2024

[3] Εξαιρουμένου του ελαιόλαδου και του βαμβακιού, αντίστοιχα, από τους εν λόγω κλάδους.

Πηγές: Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Τα ελληνικά προϊόντα, παρά την πίεση, διατήρησαν αλώβητα τα μερίδιά τους

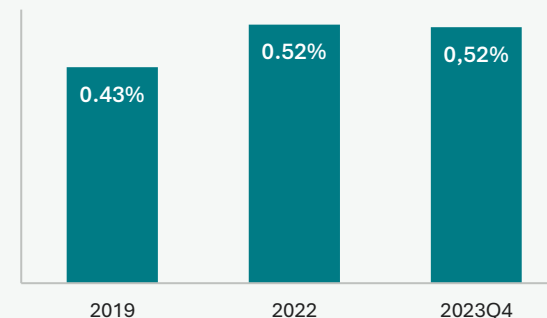
Με το 2^ο εξάμηνο του 2023 να χαρακτηρίζεται από σημαντικά εμπόδια για τις εξαγωγές (κλιματική αλλαγή, γεωπολιτικές εξελίξεις, αδύναμη ευρωπαϊκή οικονομία), οι Έλληνες εξαγωγείς διαχειρίστηκαν με επιτυχία την «τέλεια καταιγίδα», διατηρώντας το μερίδιό τους έναντι των ευρωπαϊών ανταγωνιστών τους^[1].

Ειδικότερα, εξαιρώντας τη διαχρονικά αδύναμη ένδυση, τα ελληνικά προϊόντα κατάφεραν να αυξήσουν το μερίδιό τους στις ευρωπαϊκές εξαγωγές από το 0,43% το 2019, στο 0,52% το 2022, και παρά την κάμψη των εξαγωγών διατήρησαν το ίδιο επίπεδο και στο 4^ο τρίμηνο του 2023. Εξετάζοντας αναλυτικότερα τις επιδόσεις των επιμέρους κλάδων, η διατήρηση του μεριδίου των ελληνικών εξαγωγών δείχνει να έχει ευρεία βάση στήριξης, καθώς ήταν αποτέλεσμα των καλών επιδόσεων στην πλειοψηφία των κλάδων (με μόνο τα υφάσματα να δέχονται πίεση). Μάλιστα, οι κλάδοι τροφίμων και ορυκτών (όπου τα μάρμαρα να κερδίζουν 1 ποσοστιαία μονάδα) ξεχωρίζουν για τα υψηλότερα μερίδια, παρουσιάζοντας ταυτόχρονα βελτίωση τους (κατά περίπου 0,1 ποσοστιαία μονάδα), ενώ και ο «μικρότερος» κλάδος ξύλου έχει παρόμοια βελτίωση μεριδίου.

Σε επίπεδο προϊόντων ξεχωρίζουμε:

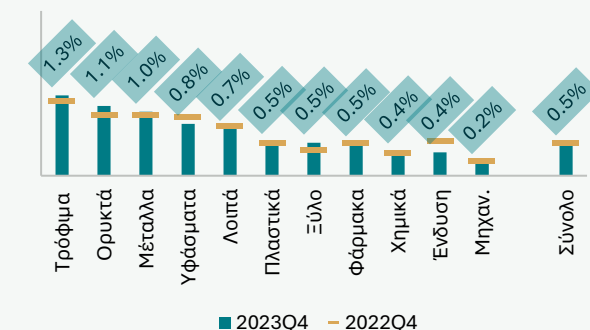
- Τα **ακτινίδια** (αύξηση μεριδίου σε 23% από 12%) ευνοήθηκαν από τη χαμηλή παραγωγή των ανταγωνιστών και το άνοιγμα νέων αγορών^[4].
- Η **φέτα** κερδίζει συνεχώς μερίδια, με ώθηση κυρίως από τις αγορές Δυτικής Ευρώπης και ΗΠΑ.
- Οι **σωλήνες χάλυβα**, χάρη στο άνοιγμα σε νέες αγορές (π.χ. Μαλαισία), ενίσχυσαν το μερίδιο τους στο 5,3%, ύστερα από μια αδύναμη περσινή χρονιά (1,5%) και ξεπερνώντας το μέσο όρο των τελευταίων 5 ετών (της τάξης 3%).

Μερίδιο στις ευρωπαϊκές εξαγωγές^[2]

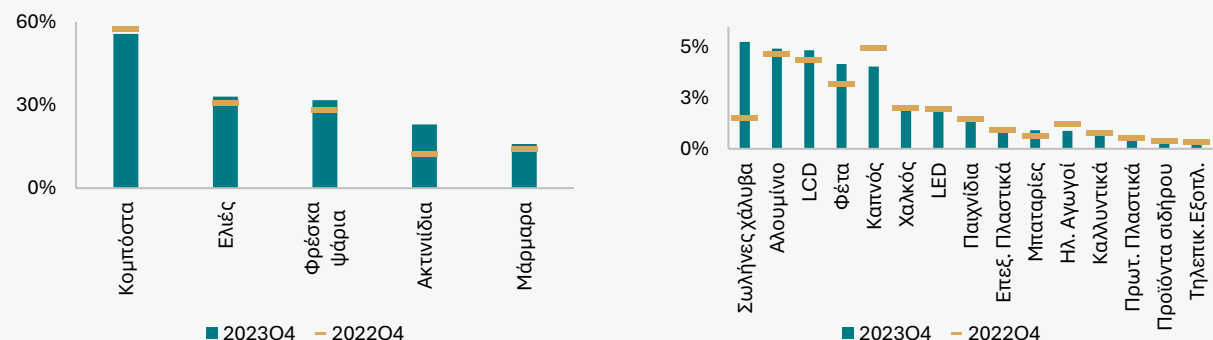
Κλάδοι: μερίδια στην Ευρώπη

κινητό μερίδιο των τελευταίων 12 μηνών

20 κύρια προϊόντα^[3]: μερίδια στην Ευρώπη

κινητό μερίδιο των τελευταίων 12 μηνών

[1] Λόγω των ειδικών συνθηκών που επικράτησαν στην παραγωγή ελαιόλαδου και βαμβακιού, στην παρούσα ανάλυση τα 2 αυτά προϊόντα εξαιρούνται από τις συνολικές εξαγωγές εκτός αν ρητώς αναφέρεται διαφορετικά.

[2] Εξαιρουμένου του κλάδου ένδυσης

[3] Βάσει ονομαστικών εξαγωγών του τριμήνου Νοε 2023-Ιαν 2024

[4] Το προϊόν πήρε για 1^η φορά άδεια εξαγωγής στην αγορά της Βραζιλίας.

Πηγές: Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Οι ελληνικές εξαγωγές εκτιμάται ότι θα ανακτήσουν σταδιακά μέσα στη χρονιά το βηματισμό τους

Παρά το δύσκολο ξεκίνημα (Ιανουάριος: -7% σε αποπληθωρισμένους όρους) οι εξαγωγές το 2024 διατηρούν την προοπτική σταδιακής επιτάχυνσης, προσεγγίζοντας έτσι σταδιακά έως το τέλος του έτους τη μεσοπρόθεσμη τάση του 5%. Υπό αυτά τα δεδομένα, εκτιμούμε ότι οι ελληνικές εξαγωγές το 2024 μπορούν να επιτύχουν **επίδοση της τάξης του 3%** [3].

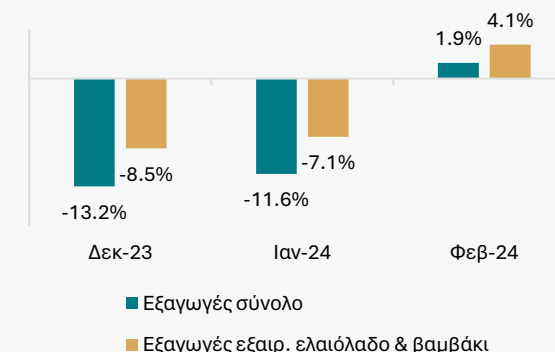
Προς την κατεύθυνση αυτή συνηγορούν (i) η **τάση ενίσχυσης του διεθνούς εμπορίου** (+2,6% ετησίως σε όρους όγκου) και (ii) **οι προσδοκίες ανάκαμψης του ευρωπαϊκού ΑΕΠ** (+0,9% έναντι +0,5% το 2023) και των ευρωπαϊκών εισαγωγών (+2,1% έναντι -0,8% το 2023). Παράλληλα, **ενθαρρυντική** είναι η **ανάκαμψη των ελληνικών εξαγωγών τον Φεβρουάριο** (+4%, εξαιρουμένων ελαιόλαδου και βαμβακιού), καθώς και η **έντονη άνοδος στις εξαγωγικές παραγγελίες της βιομηχανίας** τον Μάρτιο (+14 μονάδες υψηλότερα από τον Φεβρουάριο), με οδηγό τους κλάδους τροφίμων, μετάλλων και μηχανημάτων.

Επιπλέον, ανάσα στις εξαγωγικές επιδόσεις αναμένεται με την ολοκλήρωση του 1ου τριμήνου 2024, καθώς **θα εξασθενήσουν οι επιπτώσεις της χαμηλής περσινής παραγωγής ελαιόλαδου και βαμβακιού**. Σημειώνουμε, ότι τον Φεβρουάριο τα δύο αυτά προϊόντα στέρησαν μόνο 2 μονάδες ανάπτυξης έναντι 4-5 μονάδων το προηγούμενο δίμηνο, ενώ η νέα σοδειά αναμένεται να δώσει ισχυρή ώθηση στο τέλος του έτους, εφόσον κινηθεί σε φυσιολογικά επίπεδα.

Ωστόσο, **το 2024 παραμένει ένα έτος προκλήσεων** για την πορεία των εξαγωγών, με τις επιχειρήσεις να εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω της γεωπολιτικής αναταραχής [2] στην ευρύτερη περιοχή και των οικονομικών συνθηκών στις βασικές μας αγορές. Επίσης, η κλιματική αλλαγή παραμένει επίκαιρη απειλή, και όπως έδειξε το 2023 μπορεί να έχει κομβικό ρόλο στην εξέλιξη των εξαγωγών. Υπό το πρίσμα αυτό, οι προοπτικές των ελληνικών εξαγωγών παραμένουν θετικές και (παρά τις προκλήσεις) συνεπείς με την ενίσχυση της εξωστρέφειας της οικονομίας.

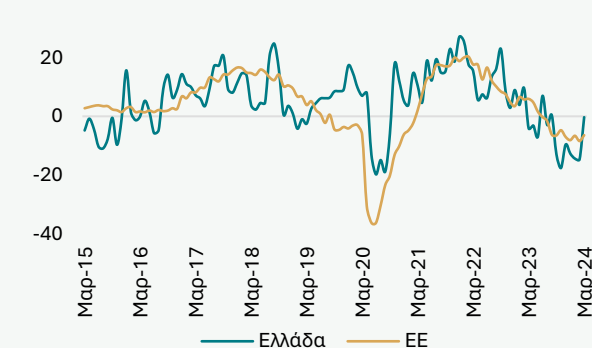
Ελληνικές εξαγωγές αγαθών

ετήσιος ρυθμός μεταβολής σε αποπληθωρισμένους όρους

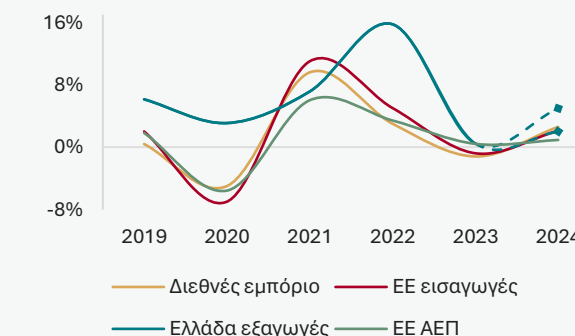
Εξαγωγικές παραγγελίες

ο οριζόντιος άξονας δείκτης απεικονίζει τον μέσο όρο 20ετίας

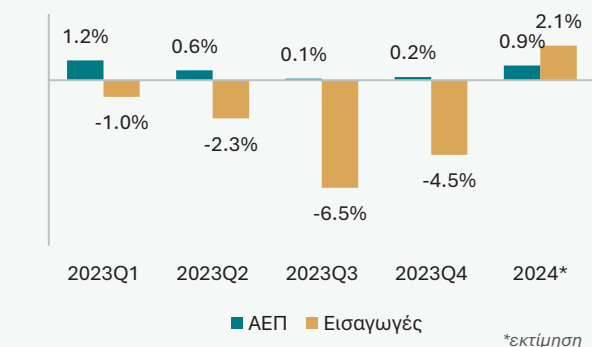
Τάση διεθνούς εμπορίου [1]

ετήσιος ρυθμός μεταβολής

Πορεία ευρωπαϊκής οικονομίας

ετήσιος ρυθμός μεταβολής

[1] Το διεθνές εμπόριο είναι σε όγκους, οι ελληνικές εξαγωγές σε αποπληθωρισμένους όρους εξαιρουμένων του ελαιόλαδου και του βαμβακιού, οι ευρωπαϊκές εισαγωγές και το ΑΕΠ σε πραγματικούς όρους.

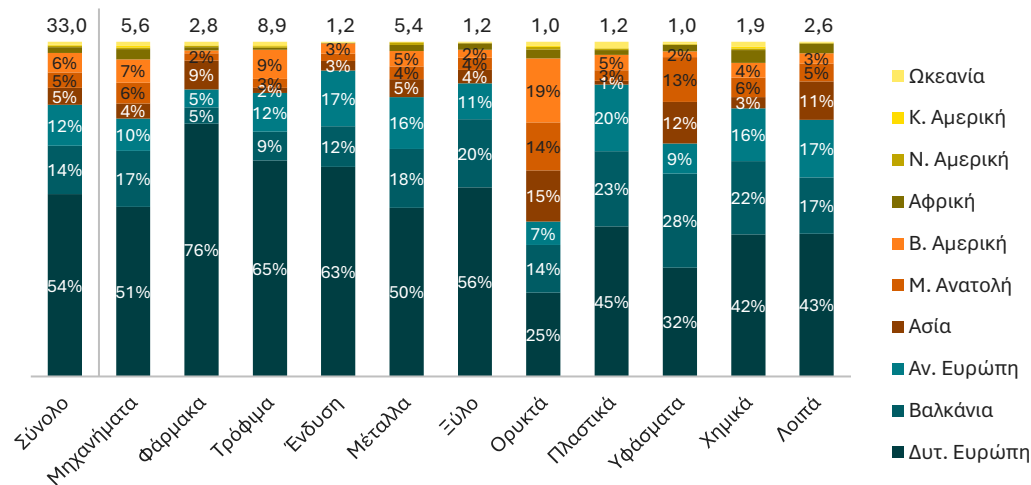
[2] Η γεωπολιτική αναταραχή στην Μέση Ανατολή δημιουργεί αυξημένη αβεβαιότητα καθώς η περιοχή αποτελεί κομβικό σημείο διέλευσης του διεθνούς εμπορίου και ταυτόχρονα σημαντική πηγή ενεργειακών πόρων. Η αυξημένη αυτή αβεβαιότητα αποτυπώνεται και στις εκτιμήσεις για την εξέλιξη του διεθνούς εμπορίου, με την εκτίμηση +2,6% να αποτελεί τη μέση εκτίμηση με εύρος όμως διακύμανσης μεταξύ -1,6% και +5,8%.

[3] Με εύρος εκτίμησης από +1% έως +5%

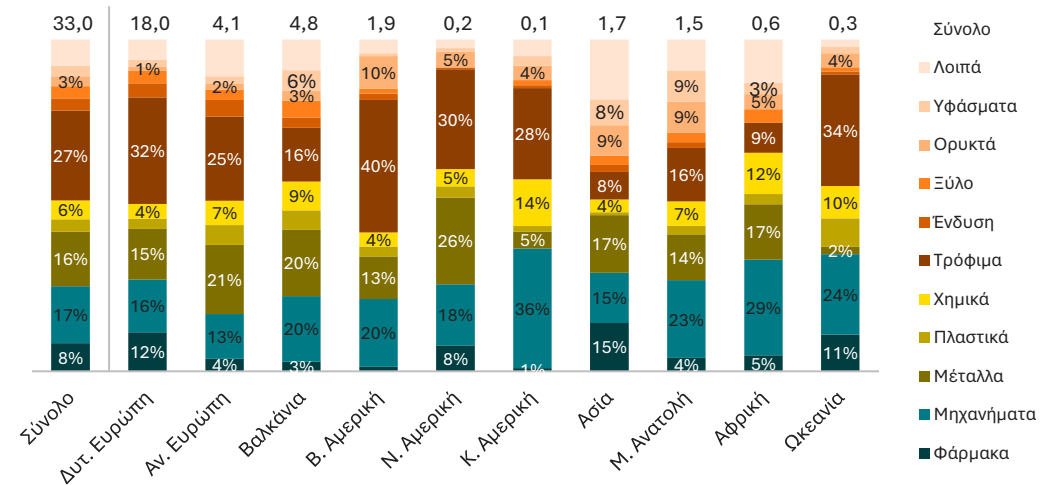
Πηγές: Eurostat, European Commission, WTO | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Δομή εξαγωγών ανά κλάδο & προορισμό

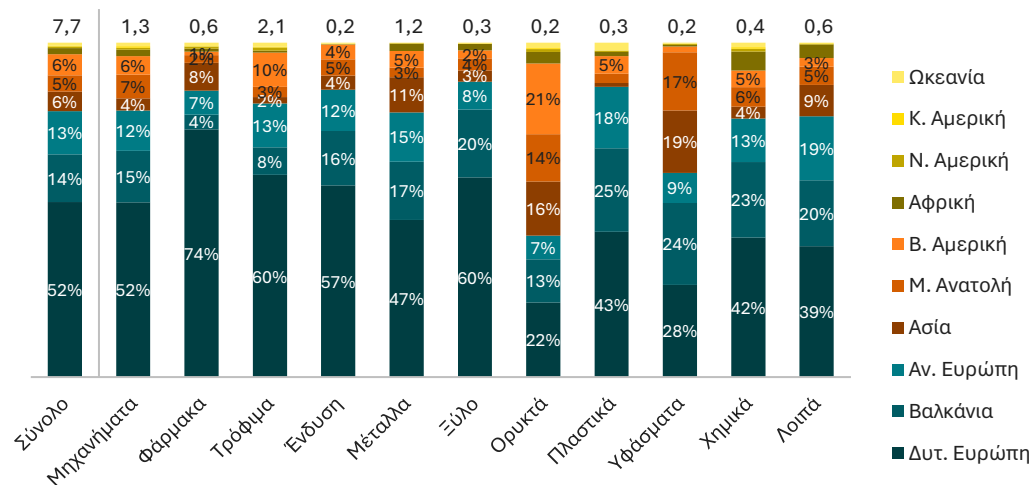
Δομή εξαγωγών ανά κλάδο
έτος 2023, δις €

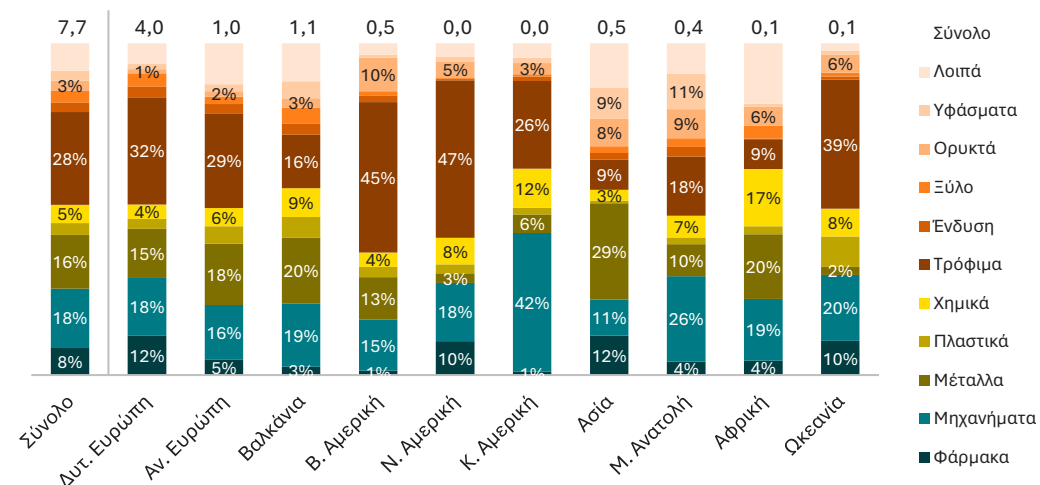
Δομή εξαγωγών ανά περιοχή
έτος 2023, δις €

Δομή εξαγωγών ανά κλάδο
Νοε 2023 -Ιαν 2024, δις €

Δομή εξαγωγών ανά περιοχή
Νοε 2023 -Ιαν 2024, δις €

Μεθοδολογικό σημείωμα

Η τρέχουσα ανάλυση στηρίζεται σε επεξεργασία δεδομένων εξαγωγών αγαθών (εκτός πετρελαίου και ενέργειας) Ελλάδας και Ευρώπης, για τη χρονική περίοδο 2010-2023.

Η ανάλυση στηρίζεται σε δύο βασικούς άξονες: (i) κλάδοι – προϊόντα και (ii) γεωγραφικές περιοχές – χώρες προορισμού. Ειδικότερα:

- στον άξονα κλάδων – προϊόντων εξετάζονται 11 ευρείς κλάδοι εξαγωγικών προϊόντων οι οποίοι κατηγοριοποιούνται σε 3 κατηγορίες βάσει του τεχνολογικού επιπέδου των προϊόντων που τους απαρτίζουν [υψηλής, μέσης και χαμηλής τεχνολογίας], και 129 επιλεγμένα προϊόντα [καλύπτουν το 83% των συνολικών ελληνικών εξαγωγών της περιόδου 2018-2022] τα οποία συντίθενται από επιμέρους κωδικούς με τρόπο που να αποτελούν ένα ομοιογενές σύνολο και να επιτρέπεται η διαχρονική παρακολούθηση των εξαγωγικών επιδόσεων τους και η εξαγωγή συμπερασμάτων
- στον άξονα γεωγραφικών περιοχών – χωρών παρακολουθούνται 101 χώρες [καλύπτουν το 99% των ελληνικών εξαγωγών της περιόδου 2018-2022] και κατηγοριοποιούνται σε 10 γεωγραφικές περιοχές, με παράλληλο χαρακτηρισμό των περιοχών βάσει εισοδηματικών κριτηρίων [υψηλού, μέσου, χαμηλού και πολύ χαμηλού εισοδήματος]

Για το σύνολο των παραπάνω δεδομένων γίνεται εκτίμηση της αποπληθωρισμένης αξίας εξαγωγών [με έτος βάσης το 2021], χρησιμοποιώντας τη μεθοδολογία του Paasche, η οποία προσφέρει το πλεονέκτημα της προσαρμογής του δείκτη στην κατά περίοδο σύνθεση του σε όρους όγκου και είδους των συμμετεχόντων αγαθών. Η ανωτέρω μέθοδος εφαρμόζεται [α] στις ελληνικές και ευρωπαϊκές εξαγωγές ανά προϊόν και μήνα[1], και [β] στις ελληνικές εξαγωγές ανά προϊόν, μήνα και χώρα προορισμού, προσφέροντας την δυνατότητα μιας εις βάθος ανάλυσης των ελληνικών εξαγωγών και της συμμετοχής αυτών στις ευρωπαϊκές (ανά κλάδο και προορισμό), απαλλαγμένη από τις πληθωριστικές επιδράσεις της τρέχουσας περιόδου.

Για τους σκοπούς της ανάλυσης εξετάζονται εξαγωγές αγαθών εκτός ενέργειας και εμπιστευτικών ή αδιευκρίνιστων κωδικών, και για τον υπολογισμό των εξαγωγών σε αποπληθωρισμένους όρους έχει γίνει χρησιμοποιώντας ως έτος βάσης το 2021.

Επίσης, διευκρινίζεται ότι για τους σκοπούς της παρούσας μελέτης χρησιμοποιούνται οι παρακάτω ορισμοί:

- Οι κλάδοι διακρίνονται βάσει τεχνολογικού επιπέδου ως ακολούθως:
 - ▶ Υψηλής τεχνολογίας: Φάρμακα, Μηχανήματα
 - ▶ Μέσης τεχνολογίας: Μέταλλα, Πλαστικά, Χημικά
 - ▶ Χαμηλής τεχνολογίας: Τρόφιμα, Ένδυση, Ξύλο, Ορυκτά, Υφάσματα, Λοιπά
- Οι αγορές διακρίνονται βάσει συνεισφοράς ως ακολούθως:
 - ▶ Υψηλής συνεισφοράς: Δυτική Ευρώπη, Ανατολική Ευρώπη, Βαλκάνια
 - ▶ Μέσης συνεισφοράς: Ασία, Μέση Ανατολή, Βόρεια Αμερική
 - ▶ Χαμηλής συνεισφοράς: Αφρική, Νότια Αμερική, Κεντρική Αμερική, Ωκεανία

Τζέση Βουμβάκη

Deputy Chief Economist

+30 210 334 1549

fvoumv@nbg.gr

Νάνσυ Κουτούζου

Head of Business Analysis

+30 210 334 1528

koutouzou.ath@nbg.gr

Γεώργιος Κ. Σακκάς

Economist

+30 210 334 1547

sakkas.georgios@nbg.gr

Θεόδωρος Γιούρας

Economist

+30 210 334 1457

giouras.theo@nbg.gr

Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης

Αιόλου 86, Αθήνα 105 51

Disclaimer

Η παρούσα έκθεση καταρτίστηκε από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, και προορίζεται αποκλειστικά ως απλή αναφορά για την ενημέρωση εμπειρών και ειδικευμένων επενδυτών, οι οποίοι αναμένεται και θεωρούνται απολύτως ικανοί να λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις χωρίς να βασίζονται στο περιεχόμενο της έκθεσης, δηλαδή μόνον εφόσον πραγματοποιήσουν ίδια ανεξάρτητη έρευνα σε πηγές της επιλογής τους. Η παρούσα έκθεση δεν συνιστά επενδυτική έρευνα ούτε σύσταση για έρευνα, και ως τέτοια δεν καταρτίστηκε βάσει νομικών απαιτήσεων με σκοπό τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της επενδυτικής έρευνας. Οι πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν συνιστούν παροχή επενδυτικών συμβουλών και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ή να θεωρηθούν σαν πρόταση ή προτροπή για αγορές ή πωλήσεις ή προώθηση προσφοράς ή προτροπής για αγορές ή πωλήσεις ή για συμμετοχή σε σύμβαση αναφορικά με κάθε χρεόγραφο, προϊόν, υπηρεσία ή επένδυση. Οι πληροφορίες ή οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν επαρκούν για να στηρίξουν μια επενδυτική απόφαση – και δεν συνιστούν δήλωση ή εγγύηση όσον αφορά τις μελλοντικές επιδόσεις οποιουδήποτε χρηματοπιστωτικού μέσου, πίστωσης, συναλλαγματικής ισοτιμίας ή άλλου μέτρου της αγοράς ή της οικονομίας. Οι επιδόσεις που έχουν σημειωθεί στο παρελθόν δεν αποτελούν αξιόπιστη ένδειξη μελλοντικών επιδόσεων. Δηλώνεται δεόντως ότι τα επενδυτικά προϊόντα ενέχουν επενδυτικούς κινδύνους, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται ο κίνδυνος απώλειας μέρους ή του συνόλου του επενδύμενου κεφαλαίου. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και/ή τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα δεν φέρουν καμία απολύτως ευθύνη για τυχόν συνέπειες (συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικά, της άμεσης, έμμεσης ή επακόλουθης ζημίας, της απώλειας κέρδους, και άλλων απωλειών) που προκύπτουν από τυχόν εξάρτηση ή χρήση της παρούσας έκθεσης, και δεν αναλαμβάνουν καμία νομική υποχρέωση έναντι επενδυτή που θα λάβει άμεσα ή έμμεσα την παρούσα έκθεση. Η τελική επενδυτική απόφαση πρέπει να λαμβάνεται από τον επενδυτή, και την ευθύνη για την επένδυση πρέπει να αναλάβει ο επενδυτής.

Όποια στοιχεία έχουν χρησιμοποιηθεί στην παρούσα έκθεση, έχουν ληφθεί από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες, αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από ανεξάρτητο φορέα. Λόγω της πιθανότητας λάθους εκ μέρους αυτών των πηγών, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος δεν εγγυάται για την ακρίβεια, τον επίκαιρο χαρακτήρα ή τη χρησιμότητα οποιασδήποτε πληροφορίας. Οι πληροφορίες και οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση υπόκεινται σε μεταβολές χωρίς προειδοποίηση, και δεν υφίσταται υποχρέωση επικαιροποίησης των πληροφοριών και των απόψεων που περιέχονται στην παρούσα έκθεση. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, οι συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, οι εκπρόσωποί της, τα στελέχη της και/ή το προσωπικό της ή άλλα πρόσωπα που σχετίζονται με αυτήν, δεν αναλαμβάνουν καμία ευθύνη ή υποχρέωση σε σχέση με την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκθεση, ή για οποιαδήποτε ζημία, εν γένει, που απορρέει από τυχόν χρήση της παρούσας έκθεσης, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών αποφάσεων που βασίστηκαν στην παρούσα έκθεση. Η παρούσα έκθεση δεν υποτίθεται ότι περιέχει όλες τις πληροφορίες που μπορεί να χρειάζεται ένας υποψήφιος επενδυτής. Οι αποδέκτες της παρούσας έκθεσης θα πρέπει να αξιολογούν σε ανεξάρτητη βάση τις ειδικές πληροφορίες και απόψεις που περιέχονται σε αυτήν, και να ζητούν τις συμβουλές των επαγγελματιών και οικονομικών συμβούλων της επιλογής τους σε σχέση με οποιοδήποτε επενδυτικό, οικονομικό, νομικό, επιχειρηματικό, φορολογικό, λογιστικό ή κανονιστικό ζήτημα, πριν προβούν σε οποιαδήποτε επένδυση ή πριν πραγματοποιήσουν οποιαδήποτε συναλλαγή σχετικά με πληροφορίες και απόψεις που πραγματεύεται η παρούσα έκθεση.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. συντάξε και δημοσίευσε την παρούσα έκθεση απολύτως ανεξάρτητα από οποιαδήποτε συνδεδεμένη με αυτήν εταιρεία και, ως εκ τούτου, όλες οι δεσμεύσεις, απόψεις, προβλέψεις, αξιολογήσεις ή ενδεικτικές τιμές που διατυπώνονται στις εν λόγω εκθέσεις μπορεί να διαφέρουν ουσιαστικά από τυχόν παρόμοιες εκθέσεις οι οποίες εκδίδονται από συνδεδεμένες εταιρείες, και μπορεί να βασίζονται σε διαφορετικές πηγές και μεθοδολογίες. Η παρούσα έκθεση δεν απευθύνεται σε, ούτε προορίζεται για, διανομή προς χρήση από πρόσωπα ή οντότητες που είναι πολίτες ή κάτοικοι ή έχουν έδρα σε οποιαδήποτε τοποθεσία, κράτος, χώρα ή άλλη δικαιοδοσία στην οποία η εν λόγω διανομή, δημοσίευση, διάθεση ή χρήση αντίκειται προς τους σχετικούς νόμους, κανονισμούς ή κανόνες. Η παρούσα έκθεση προστατεύεται από τους νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν επιτρέπεται η τροποποίηση, αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση ή μεταβίβασή της, είτε άμεση είτε έμμεση, σε οποιοδήποτε τρίτο μέρος, εν όλω ή εν μέρει, χωρίς προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Όλες οι απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση εκφράζουν με ακρίβεια τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη αποκλειστικά, όσον αφορά καθένα και όλα τα θέματα που καλύπτονται. Περαιτέρω, βεβαιώνεται ότι κανένα μέρος της αποζημίωσης του συντάκτη της έκθεσης δεν είχε, ούτε έχει, ούτε θα έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τις συγκεκριμένες θέσεις ή τις απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση.

**ΕΘΝΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

